

**vóór gelijke behandeling
tegen discriminatie**

Feitenkaart Discriminatie 2013 Over de regio Brabant-Noord

Discriminatie Meldingen Brabant Noord Cijfers in het kort: 2013.

- In 2013 waren er in Brabant Noord¹ 100 meldingen van discriminatie. Het aantal meldingen steeg daarmee voor het derde jaar op rij.
- Discriminatie vanwege de afkomst komt in Brabant Noord, net als in andere regio's, het meest voor. Maar er zijn ook meldingen van discriminatie vanwege leeftijd, seksuele gerichtheid, handicap of godsdienst. Steeds meer mensen melden ongelijke behandeling om redenen die niet erkend zijn in de wet. Ongelijke behandeling op grond van uiterlijke kenmerken (kleding, haardracht, lichaamsbouw etc) of sociale positie is juridisch gezien geen 'echte' discriminatie.
- Discriminatie kan zich overal voordoen. De voornaamste categorie is meldingen over discriminatie op de arbeidsmarkt. Dat is al jaren zo. In 2013 waren er opvallend veel meldingen over de discriminatie in de publieke opinie. De discussie over racisme in Nederland, de controversie rondom de positie van Zwarte Piet in het Sinterklaasfeest, een twitterbericht en 'grappen' ten koste van bevolkingsgroepen leidden tot onbegrip en boosheid.
- Discriminatie uit zich het meest in benadeling, achterstelling of weigering. Discriminerende opmerkingen, beledigingen, stigmatisering en uitsluiting komen ook voor. Meldingen over geweld zijn uitzonderlijk.
- RADAR registreert alle meldingen van discriminatie. Wat hierop volgt wordt bepaald door de wens van de melder en de mogelijkheden om de zaak aan te pakken. RADAR legt gedupeerden en discriminerende partijen de gelijke behandelingswetgeving uit. RADAR past hoor- en wederhoor toe wanneer een melding verder wordt onderzocht. Bemiddeling wordt gebruikt om eventuele misverstanden weg te nemen en om misstanden ongedaan te maken. Indien nodig ondersteunt RADAR melders bij aangifte bij de politie, het doorlopen van klachtenprocedures of de gang naar het College van de Rechten van de Mens. In uitzonderlijke gevallen zoekt RADAR publicitaire en politieke aandacht.
- Het aantal meldingen bij RADAR geeft geen totaalbeeld van discriminatie in de regio. Discriminatie-ervaringen worden lang niet altijd gemeld. Daarnaast stappen gedupeerden niet alleen naar RADAR, maar ook bijvoorbeeld naar de politie of naar een vertrouwenspersoon. Meldingscijfers kunnen in perspectief geplaatst worden door bijvoorbeeld lokaal of regionaal onderzoek te doen naar discriminatie-ervaringen of -klimaat.

---

¹ Met Brabant Noord wordt bedoeld op de gelijknamige politieregio die per 1 januari 2013 op is gegaan in de politie-eenheid Brabant Oost. RADAR werkt in een aantal gemeenten in dit gebied, zie het overzicht in tabel 1 in paragraaf 7.

Inhoud

Discriminatie Meldingen Brabant Noord Cijfers in het kort: 2013.....	2
1 Inleiding.....	4
2 De omvang van discriminatie in beeld	4
3 De wijze waarop discriminatie zich uit.....	5
4 Gediscrimineerd omdat... ..	7
5 Waar speelde het zich af?	9
6 Wat is er met de meldingen gebeurd?	11
7 Een vergelijking tussen gemeenten in de regio.....	14

1 Inleiding

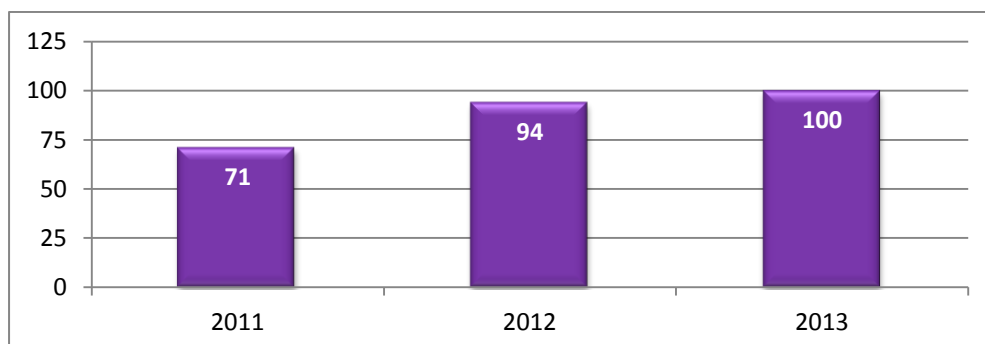
RADAR is het bureau voor gelijke behandeling en tegen discriminatie in de regio's Brabant-Noord, Midden- en West-Brabant, Zuid-Holland-Zuid en Rotterdam-Rijnmond. Daarnaast is RADAR het kenniscentrum Gelijke behandeling en discriminatie voor de gemeente Rotterdam. De organisatie heeft vestigingen in Rotterdam, 's-Hertogenbosch en Tilburg. Hier kunnen mensen terecht die gediscrimineerd zijn of getuige zijn van discriminatie. Naast advies en ondersteuning bij discriminatieklachten, registreert en analyseert RADAR deze meldingen en verzamelt aanvullende informatie. De informatie ondersteunt gemeentebesturen en professionals die discriminatie willen lokaliseren, voorkomen en bestrijden. RADAR verzorgt verder voorlichtingen en trainingen aan scholen, bedrijven en overheden over het herkennen en tegengaan van discriminatie.

Deze Feitenkaart geeft een overzicht van de klachten en meldingen van discriminatie in Brabant-Noord die in 2013 bij het meldpunt van RADAR zijn binnengekomen. We beschrijven de omvang en de aard van meldingen, op welke terreinen discriminatie plaatsvond en op grond waarvan mensen gediscrimineerd werden. Ook het aantal meldingen per gemeente wordt weergegeven en de manier waarop de discriminatiemeldingen door RADAR zijn behandeld.

Lang niet alle discriminatie-ervaringen worden gemeld en ook niet uitsluitend bij RADAR. De meldingen onthullen maar een klein stuk van wat zich afspeelt. Ook zeggen cijfers weinig over de toedracht van discriminatie. Om daar een idee van te krijgen wordt in tekstwolken een aantal praktijkvoorbeelden weergegeven uit de discriminatiemeldingen die 2013 bij RADAR Brabant Noord zijn behandeld.

2 De omvang van discriminatie in beeld

Figuur 1 Aantal meldingen van discriminatie bij RADAR Brabant-Noord in de jaren 2011-2013²

Discriminatie betekent letterlijk 'onderscheid maken'. Niet ieder onderscheid staat gelijk aan discriminatie. De wet bepaalt welk onderscheid wel of niet geoorloofd is. Wettelijk gezien wordt alleen onderscheid op de volgende gronden mogelijk gerekend tot ongeoorloofd onderscheid: herkomst, nationaliteit, godsdienst, geslacht, seksuele geaardheid, leeftijd, handicap of chronische ziekte, levensovertuiging, politieke overtuiging, burgerlijke staat, arbeidsduur en soort contract.

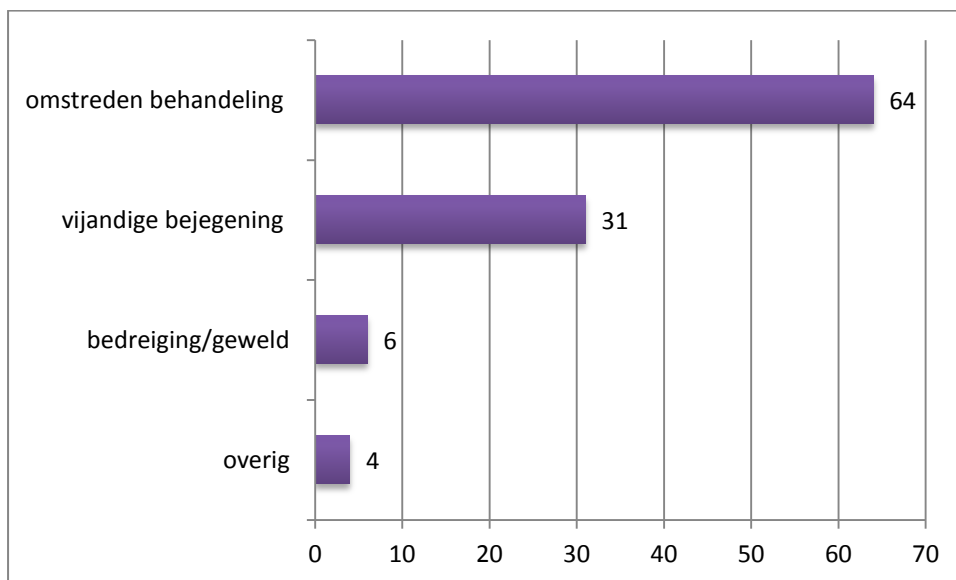
Het aantal discriminatieregistraties in Brabant-Noord ligt in 2013 iets hoger dan in 2012 en 2011. In 2013 waren er 100 meldingen van discriminatie in het werkgebied, de jaren ervoor 94

² In de eerste drie maanden van 2011 was er geen antidiscriminatievoorziening (inwoners konden met hun meldingen tijdelijk terecht bij de gemeente 's-Hertogenbosch, die deze meldingen later aan RADAR overdroeg).

respectievelijk 71. Ook in de andere werkgebieden van RADAR is een gestage toename van het aantal meldingen waar te nemen.

3 De wijze waarop discriminatie zich uit

Figuur 2 Aantal meldingen RADAR Brabant-Noord in 2013 naar aard³

Discriminatie heeft verschillende verschijningsvormen. Antidiscriminatievoorzieningen zoals RADAR onderscheiden vijandige bejegening, omstreden behandeling, bedreiging, geweld en de restcategorie 'overig'.

Ongeveer 6 van de 10 meldingen gaan in 2013 over 'omstreden behandeling' (64). Achter een deel van deze meldingen gaan ervaringen schuil van mensen die door hun familie, leeftijdsgenoten of burens worden genegeerd en buitengesloten. Vaker gaat het om gebeurtenissen waarbij mensen geen toegang krijgen tot een sportclub of horecagelegenheid, dat ze geen verzekering of abonnement kunnen afsluiten of geen baan kunnen krijgen.

Meestal is de afkomst, nationaliteit, leeftijd of ziekte of handicap de reden van afwijzing. In deze gevallen spreken we van directe discriminatie. Wanneer algemene regels nadelig uitpakken voor een bepaalde groepen spreken we van indirecte discriminatie. Bijvoorbeeld wanneer huisregels 'hoofddeksels' verbieden en daarmee iedere gesluierte moslima's buitensluiten. Of wanneer er in vacatures gevraagd wordt naar jonge medewerkers of schoolverlaters waardoor oudere werkzoekenden niet aan het profiel voldoen.

³ Het totale aantal in deze grafiek kan afwijken van het totaal aantal meldingen. Eén melding kan over meerdere wijzen van discriminatie gaan en dat verklaart het verschil.

Een portier van een uitgaansgelegenheid weigert klant met een getinte huidkleur die niet bereid is om de toegang alsnog af te kopen met extra fooi.

Een aspirant-vrijwilliger voor de cliëntenraad van een ziekenhuis komt niet in aanmerking voor de functie omdat hij de 70 is gepasseerd.

Een rijkschool accepteert geen leerlingen die een hoofddoek dragen, aldus een vrouwelijke kandidaat die autorijles zoekt.

In een reactie op het gemeentelijk woonwagengebeleid, laat een politieke partij zich discriminerend en stigmatiserend uit over de bewoners van het woonwagencentrum.

De meldingen gaan 31 keer over ‘**vijandige bejegening**’. Het zijn deels meldingen over discriminerende bekladdingen en leuzen, waaronder hakenkruizen. Dit jaar gaan opvallend veel meldingen over kwetsende opmerkingen over bevolkingsgroepen in de media. Een melding gaat over een opmerking van jury-lid Gordon in het tv-programme *Holland's got talent* tegen een van oorsprong Chinese kandidaat. Elf meldingen waren er over een tweet naar aanleiding van de discussie over Zwarte Piet. "Zucht als ik die achterlijke reacties lees, denk ik waarom hadden de Duitsers de Hollanders niet vergast. Was de wereld stuk relaxter nu".

De overige meldingen van vijandige bejegening zijn van kinderen en volwassenen die om huidkleur of hun homoseksualiteit worden uitgescholden, gepest of bespuugd door buurtgenoten, collega's, docenten of medeleerlingen.

Een vrouw meldt bij haar leidinggevende dat een collega door enkele andere collega's wordt uitgescholden en bespuugd in de hoop dat hij ingrijpt. De leidinggevende onderneemt echter geen actie en zegt zelf "een hekel te hebben aan die ***zwarten."

Discriminatie uitte zich in 6 gevallen in ‘bedreiging of **geweld**’. Twee meldingen vallen in de restcategorie ‘**overig**’.

Een vluchteling wordt in het dorp van plaatsing niet geaccepteerd door de buurt. Onlangs heeft een van de burens bedreigd hem iets aan te doen.

Uitingen van discriminatie tegen bepaalde groepen

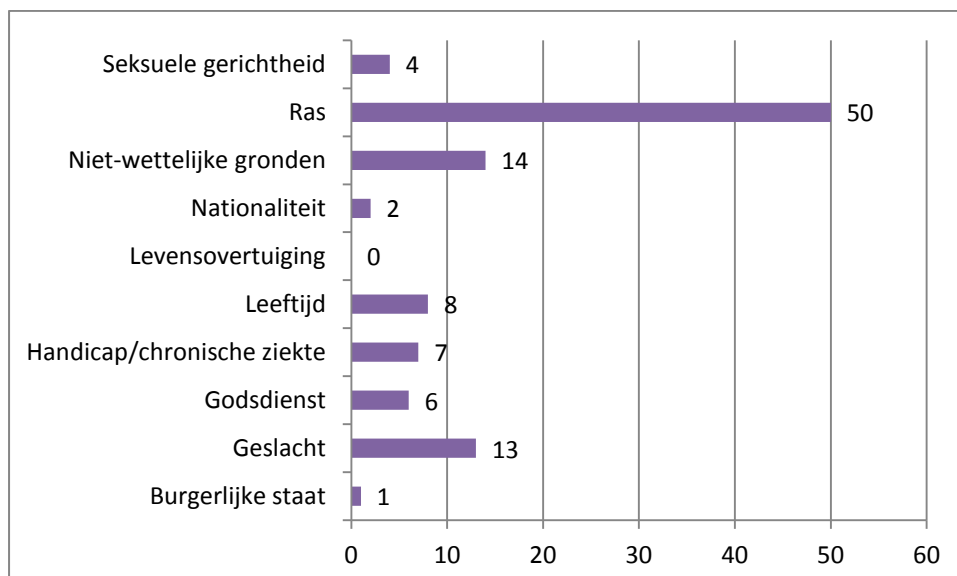
Er is een verband tussen de wijze en de grond van discriminatie. Leeftijdscriminatie en discriminatie wegens handicap of chronische ziekte gaan allemaal over omstreden behandeling. Mensen worden op grond van hun leeftijd of aandoening benadeeld, krijgen geen baan of kunnen geen aanspraak maken op voorzieningen of voordelen. Dat geldt ook voor de meldingen van mensen die om hun godsdienst, geslacht en overige niet wettelijk erkende gronden zijn gediscrimineerd. De meldingen van discriminatie op seksuele gerichtheid en etniciteit (ras) uiten zich vaker (ook) in vijandige bejegening, zoals schelden. Geweld en bedreiging komt alleen voor op de discriminatiegronden ras, geslacht (in dit geval transgender) en overige niet wettelijk erkende gronden.

Discriminatie op de arbeidsmarkt, bij commerciële dienstverlening, collectieve voorzieningen, in de horeca, bij huisvesting en de politie gaat voor het merendeel over omstreden behandeling. Meldingen over discriminatie in buurten en wijken, in de openbare ruimte en de sport gaan vaker over vijandige bejegening. Dat geldt ook voor vrijwel alle zaken over de publieke en politieke opinie, waarin discriminatie vaker geuit wordt in woord en geschrift.

Een paar jongens van Nederlands-Antilliaanse afkomst horen van de portier dat 'hun doelgroep' die avond niet wordt toegelaten, waarbij hij in het midden laat wat die doelgroep dan zou zijn. Zij vermoeden dat hij doelt op hun huidkleur als zij zien dat ook andere getinte jongens niet worden binnengelaten.

4 Gediscrimineerd omdat...

Figuur 3 Aantal meldingen RADAR Brabant-Noord 2013 naar *discriminatiegrond*⁴

⁴ Het totale aantal in deze grafiek kan afwijken van het totaal aantal meldingen. Eén melding kan over discriminatie op meerdere gronden gaan en dat verklaart het verschil.

In 2013 gaan 50 meldingen over discriminatie op grond van **herkomst, kleur en ras**, ook wel 'etnische discriminatie' genoemd. De discriminatie-ervaringen spelen zich af op alle maatschappelijke terreinen, zoals arbeidsmarkt, huisvesting, dienstverleners, sport en de horeca.

In een gesprek over de financiële problemen van een meneer, laat de consulent zich ontvallen dat hij ook een 'oprotpremie' zou kunnen aanvragen.

In 2013 was er in Brabant Noord ook een opvallend aantal meldingen van (rassen)discriminatie door Roma/woonwagenbewoners over het nadelige huisvestingbeleid voor woonwagenbewoners en stigmatisering in de publieke opinie en media.

Vergeleken met voorgaande jaren viel vooral het aantal meldingen op over uitingen in de publieke opinie. Discriminatie op grond van ras gaat niet uitsluitend over discriminatie van allochtone groepen. Ook autochtone Nederlanders melden discriminatie op deze grond, als zij zich voelen benadeeld, zoals in onderstaand voorbeeld.

Helaas moet ik constateren dat ik als Nederlandse burger wordt gediscrimineerd omdat een traditie [Sinterklaas] uit de Nederlandse oer cultuur door mensen van buitenlandse afkomst ter discussie wordt gesteld.

15 meldingen vallen in de relatief grote categorie '**niet-wettelijke gronden**'. Het betreft meldingen over 'oneerlijke' behandeling die juridisch niet beschouwd worden als discriminatie. Deels gaat het om mensen die zich als groep oneerlijk behandeld voelen, waaronder hondenbezitters of huiseigenaren die hogere gemeentelijke heffingen betalen. Daarnaast zijn er mensen die zich 'als persoon' benadeeld voelen door ambtenaren en instanties, omdat ze niet serieus worden genomen. Weer anderen melden dat zij om hun uiterlijk of stijl geweigerd worden in de horeca.

Over discriminatie op grond van **geslacht** komen afgelopen jaar 13 meldingen binnen bij RADAR Brabant-Noord. Het gaat dan bijvoorbeeld over discriminatie van een transgender die op verschillende plekken gediscrimineerd wordt tijdens haar transitie van man naar vrouw, vrouwen die door zwangerschap op hun werk benadeeld worden of lager beoordeeld dan hun mannelijke collega's. Er zijn ook meldingen over vacatures waarbij men specifiek naar een mannelijke of vrouwelijke kandidaat vraagt.

8 meldingen gaan over **leeftijdscriminatie**, dat is minder dan de helft van het aantal meldingen op deze grond in 2012. Deze meldingen gaan bijvoorbeeld over leeftijdscriminatie op de arbeidsmarkt; een vacature waarin naar een jonge kandidaat wordt gevraagd of de melding van een vrouw die wegens 'te veel ervaring' werd afgewezen. Andere meldingen gaan over bevoordeling van ouderen (verlofuren) of juist benadeling van ouderen (hogere premies).

Discriminatie wegens **handicap en/of chronische ziekte** werd in 2013 in Brabant-Noord 7 maal gemeld. Van deze personen meldden er 4 discriminatie op het werk of op zoek naar werk. Andere problemen waren de toegang tot een museum of de opstelling van het CBR met betrekking tot het verlengen van het rijbewijs.

Er waren 6 meldingen over discriminatie als gevolg van **godsdienst**, vrijwel allemaal van islamitische melderders die aangaven onvoldoende ruimte te krijgen om de religieuze voorschriften te

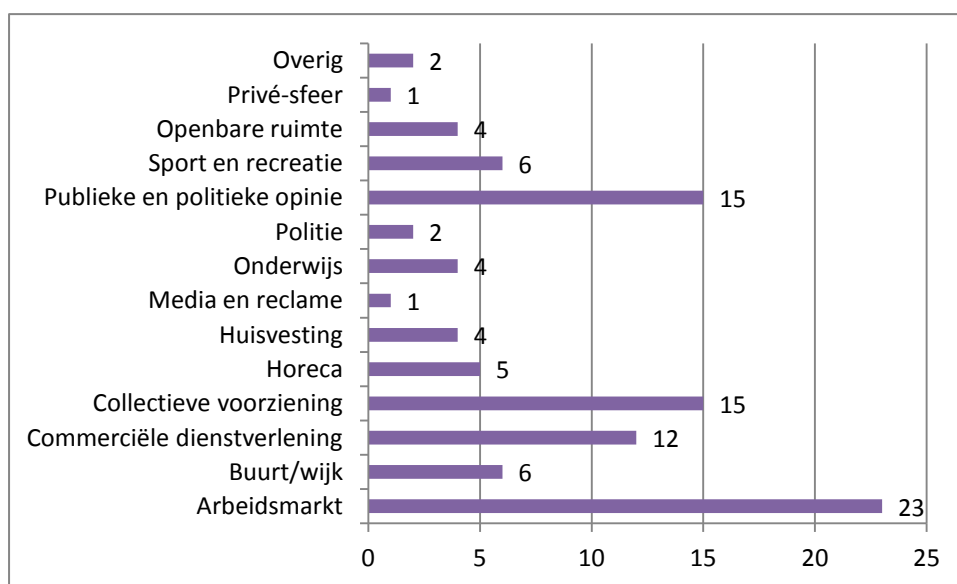
volgen. Ze krijgen bijvoorbeeld niet de mogelijkheid om tijdens de lunchpauze te bidden of mogen geen hoofddoek dragen. Ook spraken twee mensen met RADAR over hun ervaringen met de medewerkers van de jeugdzorg die de indruk wekken vooringenomen te zijn tegen islamitische gewoonten en gebruiken.

In Brabant-Noord werden 4 meldingen gedaan van discriminatie vanwege de **seksuele gerichtheid**. Drie meldingen gaan over discriminatie van lesbische vrouwen. De vierde melding over discriminatie van homoseksuelen gaat over het beleid van Sanquin die homomannen uitsluit van bloeddonatie.

De 2 meldingen over **nationaliteit** gaan over situaties op het werk.

5 Waar speelde het zich af?

Figuur 4 Aantal meldingen RADAR Brabant-Noord in 2013 naar *maatschappelijk terrein*⁵

Met 23 meldingen is de **arbeidsmarkt** het maatschappelijk terrein waarover de meeste meldingen binnenkwamen. Ook in de andere RADAR-regio's hebben de meeste meldingen betrekking op de arbeidsmarkt. Dit gegeven tekent zich al jaren af en past ook in het landelijke beeld. De meeste klachten over de arbeidsmarkt gaan over discriminatie op afkomst, leeftijd, geslacht of handicap of chronische ziekte.

“Ik heb 12 jaar gewerkt zonder dat mijn slechthorendheid een probleem was. Ik zoek nieuw vergelijkbaar werk, maar potentiële werkgevers maken een probleem van mijn slechthorendheid.”

Uit Brabant-Noord krijgt RADAR in 2012 15 meldingen over discriminatie door **collectieve voorzieningen**. Dit zijn voorzieningen die van ‘overheidszijde zijn geregeld’, waaronder bijvoorbeeld Jeugdzorg, ziekenhuizen of gemeentelijke diensten. De eerder genoemde heffingen door de gemeente, de adoptiemogelijkheden van lesbische ouders of de opstelling van jeugdzorg tegenover niet-westerse culturen en religies zijn hier een voorbeeld van.

⁵ Het totale aantal in deze grafiek kan afwijken van het totaal aantal meldingen. Eén melding kan over discriminatie op meerdere terreinen gaan en dat verklaart het verschil.

Het **uitgaansleven** in de regio Brabant-Noord leidt in 2013 tot de helft minder klachten dan in 2012 (5 resp. 10). De meeste meldingen gaan over het ontzeggen van de toegang tot een café of restaurant. De (vermeende) afkomst van de melder bleek meestal de reden voor weigeringen. Maar er was ook een klacht over voorkeursbeleid voor vrouwelijke klanten bij een fast-foodketen.

“Op de parkeerplaats zijn speciale plaatsen voor vrouwen gereserveerd, dicht bij de ingang. We hoeven vrouwen toch niet te behandelen alsof ze bescherming nodig hebben!”

In totaal komen negen meldingen binnen over zakelijke dienstverleners, vooral winkels en verzekeraars (**commerciële dienstverlening**). De meldingen over discriminatie in winkels hebben te maken met mensen die gewantrouwd of in de gaten gehouden worden door het personeel. Bij verzekeraars gaat het om verschillen in premies op basis van leeftijd.

“De voordelige prijzen voor een aanvullende verzekering voor jongeren gaat ten koste van de kosten voor ouderen.”

Zeven meldingen gaan over discriminatie in de **sport en recreatie**. Er was een probleem op een voetbalvereniging. De overige klachten gaan over discriminatie in de vrije tijd, zoals een bezoek aan een museum, aan een voetbalwedstrijd of bij een saunabezoek.

Over discriminatie-ervaringen in de **buurt of wijk** krijgt RADAR in 2013 zes meldingen. Typerend is dat deze problemen vaak al jaren spelen en onlangs zijn geëscaleerd. Melders hebben vaak al jaren last van treiterijen en discriminerende opmerkingen door de burens. Klachten over de **openbare ruimte** (4) hebben doorgaans een vergelijkbaar karakter en spelen zich ook af op straat. Het verschil met buurt/wijk is dat de partijen elkaar niet kennen of in elkaars buurt wonen. Het zijn plekken waar mensen veel samenkomen, zoals een winkelgebied, een station of een uitgaansgebied.

Over discriminatie in het **onderwijs** ontvangt RADAR vier meldingen, waaronder een zaak waarbij leerlingen van een islamistische school werden lastiggevallen door buurtgenoten.

Er is 15 maal melding gedaan in de categorie ‘**publieke en politieke opinie**’. Eerder besteedden we hier al aandacht aan. Het gaat vooral om de controverse om Zwarte Piet en de reacties daar weer op.

Twee meldingen gaan over voorvallen in de privésfeer van de melders. Problemen met de woningbouwcorporaties (**huisvesting**) waren in 2013 voor 4 mensen aanleiding om bij RADAR melding te doen van discriminatie.

Er waren in 2013 twee meldingen over het handelen van de **politie**, waarbij discriminatie werd vermoed. Bijvoorbeeld omdat zij niet serieus genomen zijn of dat er weinig of niets is gebeurd met de aangifte van discriminatie die zij hebben gedaan.

6 Wat is er met de meldingen gebeurd?

Niemand vindt het leuk om oneerlijk of neerbuigend behandeld te worden. In bepaalde omstandigheden lijkt deze behandeling te berusten op vooroordelen of discriminatie, ook al is dat lastig te bewijzen. Wat doe je dan? Behalve erover praten kun je met RADAR het discriminatieaspect van de klacht onderzoeken, aanpakken of oplossen. Je kunt er ook voor kiezen om het alleen te melden.

Mensen die met discriminatie te maken krijgen of discriminatie hebben gezien, kunnen bellen, mailen of op afspraak langskomen bij RADAR voor advies, informatie of ondersteuning. De stappen die volgen hangen onder meer af van de wensen van de melder, de aard van de klacht en de juridische mogelijkheden. In langdurige en complexe zaken worden vaak verschillende strategieën ingezet.

Sommige mensen doen (anoniem) een melding en willen het daarbij later. Dan moet RADAR volstaan met een **registratie**. In 2013 was dat bij 16 meldingen het geval.

Het bewijzen van discriminatie is lang niet altijd de prioriteit van de mensen die melding doen. Liever willen ze dat het probleem wordt verholpen. In burenruzies willen mensen bijvoorbeeld graag dat het schelden of pesten stopt en de verhoudingen weer leefbaar worden. Voor hen is het bewijs van het discriminatieaspect niet de kern van hun klacht. Liever werken ze aan het verbeteren van de verhoudingen die door discriminatie zijn ontstaan of verergerd.

Het is daarom dat RADAR in heel veel gevallen (76 in 2013) de melders **informatie en advies** geeft over hoe ze hun klacht bespreekbaar kunnen maken en oplossen en wie ze daar het best voor kunnen inschakelen. In overleg met de cliënt worden dan afspraken gemaakt over de follow-up om de vorderingen te volgen. Voor veel mensen is zo'n informatie en adviestraject afdoende. In de overige gevallen is er langduriger en intensiever contact met RADAR.

In juridisch opzicht is niet iedere vorm van onderscheid discriminatie. Veel mensen maken een melding van 'discriminatie', hoewel het onderscheid niet door de wet wordt verboden. Ze vinden het bijvoorbeeld niet rechtvaardig dat ouderen geen voordelige verzekering kunnen afsluiten, dat mensen vanwege hun uiterlijk niet geaccepteerd worden of ze niet tot een doelgroep behoren waarvoor voorkeursbeleid geldt. Deze mensen krijgen van RADAR uitleg over de Nederlandse wet- en regelgeving en dat discriminatie soms uitgelegd kan worden als onderscheid en in andere gevallen als verboden onderscheid.

RADAR neemt in de regel alleen zaken in behandeling die voldoen aan de criteria van verboden onderscheid, zoals ook is afgesproken met de overheid. De mensen met klachten over niet verboden onderscheid krijgen advies over welke organisatie hen kan helpen bij het aankaarten of oplossen van hun probleem.

Voor klachten waarbij tussen burgers onderling is gediscrimineerd, **verwijst** RADAR een melder **door** of legt zelf contact met andere organisaties. RADAR heeft namelijk geen bevoegdheid om op basis van een klacht individuele burgers aan te spreken op hun (discriminerend) gedrag. Daarom gaan RADAR of de melder met zaken over discriminatie door burens of door onbekenden op straat, naar de buurtbemiddeling, de politie of de woningbouwvereniging. RADAR volgt deze ontwikkelingen op de voet. Omdat bedrijven en organisaties vaak niet thuis zijn in de aanpak van discriminatie, adviseert RADAR hen hierbij. In 2013 verwijst RADAR 6 meldingen door naar andere organisaties.

Schoolkinderen worden tijdens hun wandeling naar het gymlokaal met eieren bekogeld. De leerkracht legt contact met RADAR. Samen met de school en de politie wordt de situatie aangepakt en gewerkt aan een betere relatie tussen de basisschool en de buurtbewoners. De jongens die de overlast veroorzaken kregen een straatverbod en de politie heeft extra gesurveilleerd.

In het dorp van plaatsing wordt een vluchteling niet geaccepteerd. RADAR schakelt de politie en vluchtelingenwerk in en werkt samen aan een betere sociale omgeving voor de man. De man voelt zich nu opgenomen in de gemeenschap

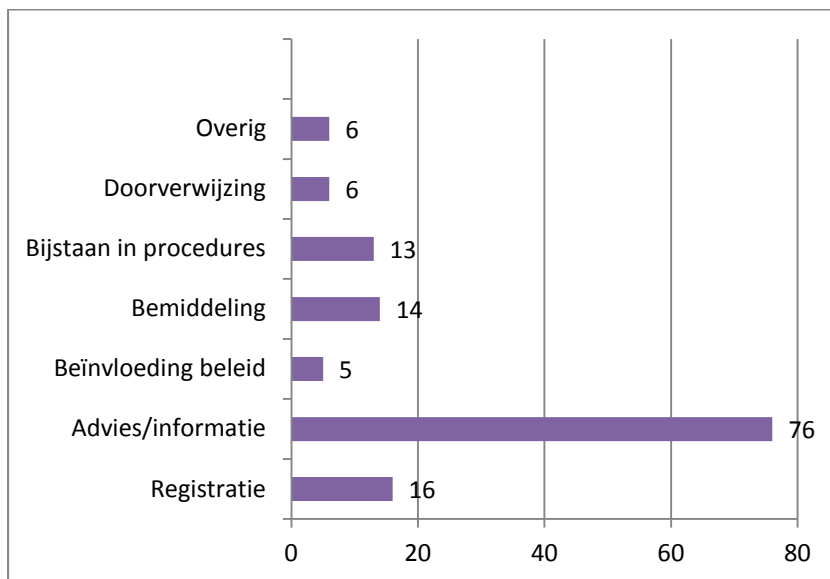
Anders gaat het bij meldingen over discriminatie (lees: verboden onderscheid) door instanties of bedrijven. Mocht iemand ongelijk of onheus behandeld zijn in een winkel, bij een werkgever, in de horeca, door de politie, de gemeente of een ziekenhuis, dan is de klachtbehandeling door RADAR gebaseerd op hoor en wederhoor.

RADAR Brabant Noord ontvangt een melding over een bedrijf in de regio dat in een vacature vraagt naar 'een jonge man'. RADAR informeert de werkgever dat deze tekst niet voldoet aan de wettelijke eisen omtrent de werving en selectie van personeel. Het onderscheid dat het bedrijf maakt in de vacature op leeftijd en geslacht van de kandidaat is in strijd met de gelijke behandelingwetgeving.

Wil de melder dat de klacht wordt onderzocht en de wederpartij wordt aangesproken, dan **bemiddelt** RADAR en stelt de wederpartij in de gelegenheid om te reageren op de klacht (14 keer in 2013). Mocht hieruit blijken dat er sprake was van een misverstand of een fout, dan wordt dit besproken en rechtgezet. In 2013 leidde dit in 6 gevallen zelfs tot **aanpassing van beleid**. Is er geen contact mogelijk, wil de wederpartij hier niet aan meewerken of levert dit geen duidelijkheid op, dan wordt elders waarheidsvinding gedaan. De zaak wordt dan voorgelegd aan een oordeelsbevoegde organisatie zoals een bestuur of tuchtcommissie, een brancheorganisatie, de politie/OM en de rechter of het College voor de Rechten van de Mens. Dit valt onder de categorie **bijstaan in procedures**.

In bijzondere gevallen zoekt RADAR in overleg met de melder **publicitaire of politieke** aandacht voor de zaak om een snelle doorbraak te bespoedigen.

Figuur 5 Aantal meldingen RADAR Brabant-Noord 2013 naar werkwijze

Beoordeling discriminatie

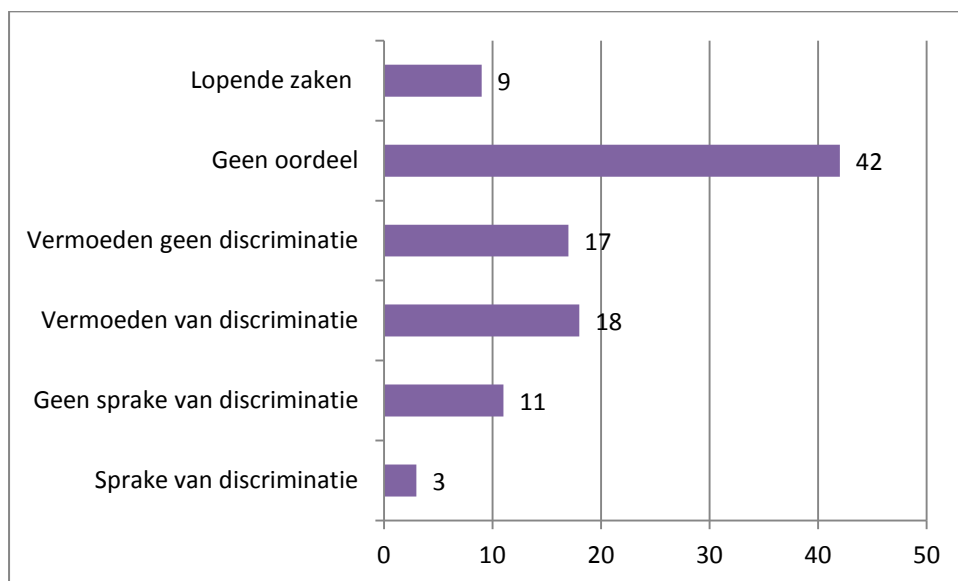
Een discriminatiemelding staat niet gelijk aan bewezen discriminatie. Voor de behandeling van meldingen past RADAR hoor en wederhoor toe. Bij de beoordeling maakt RADAR gebruik van het juridisch instrumentarium. Het beoordelen van discriminatiemeldingen is buitengewoon ingewikkeld.

Wanneer melders geen onderzoek of inmenging wensen, onthoudt RADAR zich van een oordeel over mogelijke discriminatie (**geen oordeel**). Over **lopende zaken** kan evenmin een oordeel gegeven worden. Soms loopt een onderzoek vast omdat hoor en wederhoor geen uitsluitsel geeft. In ongeveer 4 op de 10 zaken is geen sluitend oordeel te vellen.

Als er geen spijkerhard bewijs van discriminatie is, maar het vermoeden van discriminatie niet is weggenomen, luidt het oordeel: **vermoeden van discriminatie**. In bepaalde gevallen brengt RADAR discriminatiezaken aan bij de rechter of andere bevoegde organen. Wanneer daar het oordeel luidt dat er **sprake is van discriminatie** is dat ook de kwalificatie in de registratie. Dat geldt ook bij voorvallen waarover jurisprudentie voorhanden is. Een vermoeden of sprake van discriminatie komt in ongeveer 2 van 10 zaken voor. Het kan zijn dat dit aandeel nog iets toeneemt, omdat enkele **langlopende zaken** zijn ingebracht bij een oordeelbevoegde organisatie.

Daarnaast komt het ook voor dat de wederpartij het voordeel van de twijfel krijgt, omdat RADAR het **vermoeden van geen discriminatie** heeft -maar daar geen bewijs voor heeft. Er is **geen sprake van discriminatie** als de benadeling gebaseerd is op 1) een grond die buiten de wettelijke discriminatieverboden valt, 2) wanneer uit nader onderzoek van RADAR blijkt dat er van discriminatie geen sprake was of 3) wanneer een bevoegd orgaan tot dit oordeel komt in deze zaak. In 28 zaken was er een sterk vermoeden dat er geen sprake was van discriminatie of was er aantoonbaar geen sprake van discriminatie.

Figuur 6 Aantal meldingen RADAR Brabant-Noord 2013 naar *beoordeling*

7 Een vergelijking tussen gemeenten in de regio

In tabel 1 is per gemeente af te lezen hoeveel meldingen RADAR ontving van voorvallen in die gemeente of van bewoners van die gemeente over voorvallen die zij elders hebben meegemaakt (bijvoorbeeld: een bewoner van de gemeente Boxtel meldt een discriminatie-ervaring in de gemeente 's-Hertogenbosch). In de tabel is dit aantal meldingen omgerekend naar het aantal meldingen per 10.000 inwoners, waardoor de gemeenten met elkaar vergeleken kunnen worden.

Tabel 1 Aantal meldingen RADAR Brabant-Noord in 2013 naar gemeente

Regio Brabant-Noord	Totaal aantal meldingen	Aantal inwoners ⁶	Totaal aantal meldingen per 10.000 inwoners
Bernheze	5	29774	1,68
Boxtel	7	30436	2,3
Haaren	0	13567	0
's-Hertogenbosch	55	142756	3,85
Heusden	3	43233	0,69
Maasdonk		11215	0
Oss	11	84852	1,3
Schijndel	2	23262	0,86
Sint-Michielsgestel	6	28040	2,14
Veghel	5	37438	1,34
Vught	5	25560	1,96

⁶ Aantal inwoners op 1 januari 2013 (Bron: CBS Statline)

Om een indicatie te krijgen van discriminatie, is een analyse van uitsluitend RADAR meldingen ontoereikend. Uit onderzoek blijkt dat er sprake is van *onderrapportage*; lang niet alle discriminatie-ervaringen worden gemeld. Daarnaast speelt er *onderregistratie*. Problemen waarbij discriminatie (ook) een rol speelt worden bij andere organisaties of instanties gemeld. Problemen op school of de werkvloer worden bijvoorbeeld besproken met een vertrouwenspersoon, bij de inspectie of het bestuur. Problemen in de openbare ruimte of het uitgaansleven worden aangekaart bij de politie. Daar krijgen ze niet altijd het oormerk 'discriminatie'.

Dat bepaalde gemeenten meer meldingen hebben dan anderen zegt evenmin iets over de discriminatiegeneigdheid van inwoners of instanties. Ongelijke behandeling en discriminerende bejegening vindt hoofdzakelijk plaats bij interactie. Daarom is het aannemelijk dat er meer meldingen zijn in gemeenten met veel werkgelegenheid, scholen, gemeenteloketten, winkels, zorginstellingen. Demografische kenmerken van de inwoners van gemeenten kunnen ook van invloed zijn op de aantallen. Bepaalde groepen krijgen nu eenmaal vaker met discriminatie te maken krijgen dan anderen. Tot slot is de bekendheid van RADAR in de gemeente van invloed op het aantal meldingen. Alleen de inwoners en professionals die RADAR kennen zullen discriminatie daar melden.

In sommige regio's en steden wordt aanvullend onderzoek gedaan naar de omvang van discriminatie. De resultaten van aanvullend onderzoek kunnen gebruikt worden om de meldingencijfers van RADAR in perspectief te plaatsen. Het kan dan bijvoorbeeld gaan om de uitkomsten van een regionale enquête waarbij inwoners naar hun discriminatie-ervaringen worden gevraagd (denk aan de 'Burgermonitor' in Amsterdam of de 'Omnibusenquête' in Rotterdam). Voor Brabant Noord zijn dergelijke gegevens vooralsnog niet beschikbaar. Toch kan dergelijk onderzoek belangrijke informatie en aanknopingspunten leveren voor de gerichte aanpak van discriminatie.

Op www.radar.nl is meer informatie te vinden. De RADAR-vestigingen zijn bereikbaar via een lokaal telefoonnummer of via het centrale nummer 0900-2 354 354. E-mails kunnen worden verstuurd naar info@radar.nl. Meldingen kunnen ook rechtstreeks via de website worden gedaan.